

Metodyka terapii uzależnień - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Metodyka terapii uzależnień
Kod przedmiotu	05.6-WP-PEDP-RiT-W_pNadGen1OHHG
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Pedagogika / Resocjalizacja
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2017/2018

Informacje o przedmiocie	
Semestr	5
Liczba punktów ECTS do zdobycia	4
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr Andrzej Zygałło

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	9	0,6	Egzamin
Ćwiczenia	30	2	18	1,2	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Przekazanie studentom wiedzy na temat uzależnień, ich uwarunkowań, rodzajów, faz rozwoju i funkcjonowania osób uzależnionych. Zapoznanie studentów z różnymi metodami i formami terapii i resocjalizacji osób uzależnionych oraz różnymi wzorcowymi systemami terapii uzależnień w Polsce i na świecie.

Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza z zakresu pedagogiki i psychologii.

Zakres tematyczny

Wykłady

Przyczyny uzależnień – teorie biologiczne, psychologiczne i socjologiczne wyjaśniające proces powstawania uzależnień. Prohibicja jako sposób społecznego oddziaływania w obszarze uzależnień. Przemiany obyczajowe w Polsce jako tło rozwoju uzależnień. Uzależnienie jako choroba – uzależnienie fizyczne, psychiczne i społeczne. Kryteria uzależnienia według ICD-10. Psychologiczne uwarunkowania powstawania uzależnień. Fazy rozwoju uzależnienia – różne podejścia teoretyczne. Programy Redukcji Szkód. Systemy terapii uzależnień w Polsce i na świecie.

Ćwiczenia

Rodzaje środków psychoaktywnych – ich działanie i skutki nadużywania. Uzależnienia od czynności. Uzależnienia od substancji a uzależnienia od czynności – podobieństwa i różnice. Środowiskowe i kulturowe uwarunkowania powstawania uzależnień. Dostęp do środków uzależniających a profilaktyka uzależnień. Programy substytucyjne. Typologia pacjentów uzależnionych. Różnorodność metod pracy z osobami uzależnionymi. Rodzina a uzależnienie – wpływ środowiska rodzinnego na proces terapii osób uzależnionych.

Metody kształcenia

Wykłady – wykład konwersatoryjny.

Ćwiczenia – dyskusja, pogadanka heurystyczna, metoda projektów.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągania efektów uczenia się

Opis efektu	Symbolne efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student stosuje podstawowe ujęcia teoretyczne w celu analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań w obszarze uzależnień ze szczególnym uwzględnieniem analizy przyczyn powstawania uzależnień, diagnozowania sytuacji osób uzależnionych i prognozowania działań terapeutycznych dotyczących tych osób oraz analizowania działań praktycznych dotyczących terapii i resocjalizacji osób uzależnionych	K_U03	- obserwacja i ocena aktywności na zajęciach - projekt	Ćwiczenia
Student weryfikuje przydatność metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z terapią i resocjalizacją osób uzależnionych	K_U09	- obserwacja i ocena aktywności na zajęciach - projekt	Ćwiczenia

Opis efektu	Symbol e efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student jest świadomy sensu, wartości i potrzeby podejmowania działań terapeutycznych wobec osób uzależnionych, jest otwarty na podejmowanie wyzwań w tym obszarze, odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie terapii i resocjalizacji osób uzależnionych	• K_K03	• projekt • ocena dokonanej diagnozy i proponowanych metod terapii oraz sposobu prezentacji i argumentacji własnych poglądów	• Ćwiczenia
Student potrafi scharakteryzować główne teorie powstawania i rozwoju uzależnień oraz zna teoretyczne podstawy różnorodnych metod stosowanych w terapii uzależnień. Opisuje te teorie używając właściwej terminologii	• K_W13	• test • Ocena indywidualnej prezentacji wybranego zagadnienia programowego	• Wykład • Ćwiczenia
Student opisuje strukturę i funkcje systemu terapii osób uzależnionych, wskazuje cele, podstawy prawne, charakteryzuje organizację i funkcjonowanie różnych instytucji terapeutycznych i resocjalizacyjnych działających w obszarze uzależnień	• K_W14	• test • ocena prezentacji wybranego zagadnienia programowego	• Wykład • Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Wykłady

Wykłady z przedmiotu kończą się egzaminem. Metodą weryfikacji efektów kształcenia jest egzamin pisemny w formie testu z określonymi progami punktowymi. Maksymalna ilość punktów możliwych do uzyskania w teście to 100 pkt. Kryteria oceny przedstawiają się następująco 0-60 pkt. – ocena niedostateczna, 61-70 pkt. ocena dostateczna, 71-85 pkt. ocena dobra, 86-100 pkt. ocena bardzo dobra (oceny połówkowe, np. db plus uzyskuje się po przekroczeniu połowy przedziału punktowego pomiędzy ocenami cząstkowymi).

Ćwiczenia

Ćwiczenia z przedmiotu kończą się zaliczeniem na ocenę. Metodami weryfikacji efektów kształcenia są: ocena prezentacji wybranego zagadnienia programowego w toku zajęć – praca indywidualna; ocena projektu dotyczącego diagnozy osoby uzależnionej i prezentacji proponowanych działań terapeutycznych – praca grupowa (grupy 2-3 osobowe); ocena sposobu prezentacji i argumentacji własnych poglądów w toku zajęć – ocena indywidualnej aktywności w toku zajęć.

Ocena końcowa

Końcowa ocena z przedmiotu to średnia arytmetyczna ocen z ćwiczeń i wykładów (egzaminu).

Literatura podstawowa

1. Beck A.T., Wright F.D., Newman C., F., Liese B., S., Terapia poznawcza uzależnień, Uniwersytet Jagielloński, Kraków 2007.
2. Cekiera Cz., Psychoprofilaktyka uzależnień oraz terapia i resocjalizacja osób uzależnionych, Lublin 1999.
3. Chrostek Maj J., Wodowski G., Szczypta naszej nadziei: leczenie substytucyjne uzależnionych od opiatów w Krakowie, 2000-2007, Kraków 2008.
4. Derwich – Nowak A., Patologiczny hazard.
5. ICD-10 Klasyfikacja zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania: badawcze kryteria diagnostyczne Warszawa 1998 (część dotycząca zaburzeń psychicznych spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych).
6. Maisto S, Galizio M., Connors G. Uzależnienia: zażywanie i nadużywanie, Warszawa 2000.
7. Mellibruda J., Sobolewska-Mellibruda Z., Integracyjna psychoterapia uzależnień: teoria i praktyka, Warszawa 2006.
8. Obłękowska-Rogała J., Przyczyny narkomanii: wyjaśnienia teoretyczne, Warszawa 1999.
9. Obłękowska-Rogała J., Narkoman w rodzinie: wskazania do terapii, Warszawa 2002 (rozdz. Skuteczność programów terapii uzależnień).
10. Wojewódzka B., Hazard: zabawa czy zagrożenie.
11. Woydyło E., Wyzdrowieć z uzależnienia, Warszawa 2004.

Literatura uzupełniająca

1. Gaś Z., B., Redukcja szkód a profilaktyka uzależnień, „Remedium” 2002.
2. James R.K., Gilliland B.E., Strategie interwencji kryzysowej, Warszawa 2004 (rozdz. 8: Uzależnienie od substancji chemicznych, Kryzys nałogu).
3. Osiatyński W., Grzech czy choroba, Warszawa 1994
4. Psychologiczna problematyka uzależnień od alkoholu i narkotyków , [w:] Psychologia: podręcznik akademicki, T. III, Gdańsk.
5. Verster A., Bunnig E., Skuteczność leczenia substytucyjnego uzależnienia od opiatów, Warszawa 2004 (tekst dostępny na stronie Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii www.kbpn.gov.pl w dziale Publikacje).
6. Woronowicz B.T., Alkoholowe vademecum dla każdego, Zakroczym 1993.
7. AAWS: Życie w trzeźwości, Apostolicum 1996.
8. AAWS: Anonimowi Alkoholicy, Apostolicum 1996.
9. Kwartalnik „Problemy Narkomanii”.
10. Czasopismo „Remedium”.

Uwagi

